

SÖKANDE

Arcoma AB, 556410-8198
Annavägen 1
352 46 Växjö

Ombud: Advokat Kristian Pedersen och jurist Olle Lindberg
Advokatfirman Kahn Pedersen KB
Box 16119
103 23 Stockholm

MOTPART

Landstinget i Värmland
651 82 Karlstad

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Arcomas ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Landstinget i Värmland har genomfört en upphandling av röntgenutrustningar. Upphandlingen genomfördes som ett öppet förfarande och utvärderingskriteriet var bästa förhållande mellan pris och kvalitet. Efter utvärdering av sju inkomna anbud, som samtliga ansågs uppfylla kvalificeringskraven, har landstinget beslutat att tilldela Swemac Vision AB (Swemac) kontraktet.

Arcoma AB (bolaget) har ansökt om överprövning av upphandlingen och yrkar att rättelse ska ske genom att ny utvärdering genomförs utan beaktande av anbudet från Swemac.

Landstinget bestrider bifall till bolagets ansökan.

UR PARTERNAS TALAN

Bolaget

Genom att utvärdera och anta anbudet från Swemac trots att anbudet inte uppfyllde samtliga obligatoriska krav i upphandlingen har landstinget brutit mot de grundläggande principerna om transparens och likabehandling i LOU. Landstinget har även brutit mot LOU genom att Swemac har tillåtits komplettera sitt anbud (efter sista anbudsdag) med en tillkommande produkt i syfte att uppfylla krav på viss funktion i upphandlingen. Bolaget skulle, om det inte vore för landstingets överträdelse av LOU, haft det lägsta jämförelsevärdet i upphandlingen och tilldelats avtalet. Bolaget har således lidit, eller riskerar i vart fall att lida, sådan skada som avses i 20 kap. 6 § LOU.

Av avsnitt 1.1.2 "Användningsområde" i de administrativa föreskrifterna framgår att aktuella röntgenutrustningar ska användas för att ta röntgenbil-

der på patient som ligger på patientsäng (s.k. bedside-undersökning). Detta har översatts till tydliga ska-krav i upphandlingen. Av avsnitt 2.1.1.3 i kravspecifikationen framgår under fliken "Allmänt" att landstinget ställt ett obligatoriskt krav på att offererad utrustning ska kunna ta horisontella bilder.

Swemac har offererat produkten Samsung GC85A. I Swemacs anbud, position 1.4, har en golvbaserad detektorhållare på hjul (Kenex 1330) angetts som ett "tillbehör och option" för den aktuella produkten. I Swemacs anbud finns en prislista över de komponenter och tillbehör som ingår i offererad lösning för den aktuella produkten. Detektorhållaren Kenex 1330 i position 1.4 är inte markerad och har inte heller ett pris i "summa-raden" till höger. Denna detektorhållare ingick således inte i Swemacs anbud när det lämnades till landstinget. Utan denna detektorhållare är det inte möjligt för Swemacs anbud att uppfylla det nämnda kravet på att ta horisontella bilder. Swemac har därför den 14 juni 2017, efter sista anbudsdagen, tillåtits komplettera sitt anbud med stativet som endast fanns med som "option" i det ursprungliga anbudet.

Landstinget har anfört att även bolaget tillåtits göra vissa kompletteringar. Arcomas kompletteringar är dock av väsentligen annan art än Swemacs. Arcomas förtydliganden av anbudet är väl inom ramen för vad som är tillåtet enligt LOU.

Sammanfattningsvis uppfyller Swemacs anbud inte kravet på att offererad utrustning ska kunna ta horisontella bilder. Detta bekräftas av bifogat intyg från en röntgensjuksköterska vid Centrallasarettet i Växjö. Endast med den ovan beskrivna kompletteringen kan sådan funktionalitet uppnås, men eftersom kompletteringen skulle medföra läkning av en brist i förhållande till ett obligatoriskt krav är kompletteringen otillåten. Eftersom kravet är obligatoriskt skulle landstinget rätteligen ha förkastat Swemacs anbud.

Landstinget

Swemacs anbud uppfyller samtliga obligatoriska krav, däribland kravet i punkten 2.1.1.3 i kravspecifikationen. Swemac har i sitt anbud och i följebrev till anbudet bekräftat att samtliga obligatoriska krav är uppfyllda. Det ställs i upphandlingsdokumentationen inte några andra krav på att leverantörer ska ge in dokumentation eller på annat sätt visa att kravet är uppfyllt. En upphandlande myndighet är inte heller skyldig att kontrollera om uppgifterna som lämnas i ett anbud är riktiga. Redan härigenom saknas grund för att förkasta anbudet.

Det föreligger ingen brist i Swemacs anbud i förhållande till de obligatoriska kraven, dels eftersom det är möjligt att ta horisontella bilder utan detektorhållare, dels för att en detektorhållare ingår i anbudet. Swemacs svar på ställd fråga är inte en komplettering av anbudet utan ett förtydligande av vilken av två alternativa detektorhållare som ingick i anbudet.

Detektorhållaren är endast ett hjälpmedel för att hålla detektorn men är inte absolut nödvändigt för att genomföra en horisontell undersökning. Till styrkande av att det är möjligt att ta horisontella bilder utan detektorhållare bifogas ett yttrande från en röntgensjuksköterska och en specialistläkare i radiologi samt en broschyr avseende Canon detektorhållare CXDI-70C.

Om e-posten från Swemac angående detektorhållaren anses vara en komplettering har denna komplettering skett med beaktande av likabehandlingsprincipen. Landstinget har begärt förtydliganden och kompletteringar av samtliga sju leverantörers anbud. Att Swemacs utelämnat ett "X" i sammanställningen av sin specifikation av utrustning kan närmast liknas vid de brister i Arcomas anbud som landstinget låtit bolaget korrigera.

Övrigt

Båda parterna har åberopat ett antal handlingar och rättsfall.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

En upphandlande myndighet får tillåta eller begära att en leverantör rättar en felskrivning, felräkning eller något annat fel i en handling som har getts in av leverantören. Myndigheten får också tillåta eller begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar en sådan handling. En åtgärd enligt första stycket ska vara förenlig med principerna om likabehandling och öppenhet (4 kap. 9 § LOU).

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att en leverantör har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta åtgärder. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att denne lidit eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande enheten brutit mot reglerna i LOU. Huvudprincipen är att den part som gör

gällande att upphandlingen är felaktig också är den som ska påvisa dessa omständigheter och grunder på ett klart och tydligt sätt (RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Arcoma har gjort gällande att Swemac inte uppfyllt ett obligatoriskt krav i kravspecifikationen punkten 2.1.1.3 att röntgenutrustningen ska kunna användas för att ta horisontella bilder. Arcoma har vidare gjort gällande att Swemac för att läka denna brist, med avsteg från likabehandlingsprincipen, tillåtits göra en otillåten komplettering av sitt anbud.

I kravspecifikationen punkten 2.1.1.3 anges följande:

”Undersökningar ska kunna göras i röntgenlabbet vertikalt och horisontellt på bordet, även när en detektor används med den mobila röntgenutrustningen”

Oavsett om en detektorhållare omfattas i det anbud som initialt lämnats av Swemac konstaterar förvaltningsrätten att kravet endast anger att undersökningar ska kunna göras vertikalt och horisontellt. Där framgår inga närmare krav på *hur* dessa undersökningar ska genomföras eller krav på att en detektor måste levereras med vissa tillbehör såsom detektorhållare. I förfrågningsunderlaget ställs inte heller något krav på att anbudsgivarna ska komma med tekniska specifikationer eller annan bevisning för att styrka att kravet är uppfyllt.

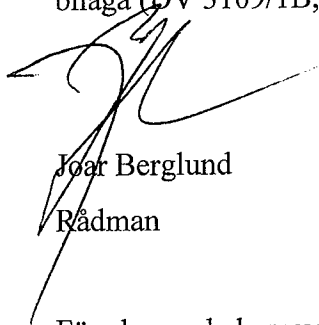
Båda parterna har gett in intyg från sjukvårdspersonal som arbetar med radiologi. I det intyg som landstinget åberopat anges bl.a. att man klarar sig utan detektorhållare, genom att t.ex. ställa detektorn direkt på bordet bredvid patienten stödd med sandsäckar och kuddar. I det intyg som bolaget åberopat anges att sådana metoder är osäkra, att det finns en risk för att detektorn rubbas. Förvaltningsrätten drar slutsatsen att sådana metoder med säckar och kuddar möjligen kan ha vissa nackdelar, men det är inte visat att sådana

nackdelar är av så avgörande slag att utrustning utan detektorhållare inte fungerar på avsett sätt och inte uppfyller skallkravet. Arcoma har därmed inte visat att landstinget vid antagandet av Swemacs anbud agerat i strid med bestämmelserna i LOU, varför det saknas skäl för ingripande mot upphandlingen på de åberopade grunderna.

Med denna utgångspunkt har förvaltningsrätten inte anledning att gå in övriga tvistefrågor, såsom om Swemacs anbud i ursprungsskick omfattade detektorhållare eller om det förekommit någon otillåten komplettering av Swemacs anbud. Oavsett svaret på dessa frågor har Swemacs anbud i ursprungsskick inte varit behäftat med sådana brister att landstinget varit skyldig att förkasta det. Bolagets talan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B, LOU).

Joar Berglund
Rådman

Föredragande har varit Sanna Gåård.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.